

نقش سازمان‌های غیردولتی (سمن‌ها) در توسعه پایدار

غلامحسین نوعی^۱ لیلا ساجع^۲

چکیده

سازمان مردم‌نهاد یا سمن یا ان‌جی‌او (به انگلیسی: Non Governmental Organization و به اختصار: NGO) به اشکال و انحای مختلف در سراسر جهان استفاده می‌شود و با توجه به بافت کلامی که در آن مورد استفاده قرار گرفته، به انواع گوناگون سازمانها اشاره می‌کند. سازمانهای مردم‌نهاد برای رسیدن به اهداف گوناگونی فعالیت می‌کنند و معمولاً در جهت پیشبرد اهداف سیاسی یا اجتماعی اعضا در حرکت هستند. با نگاهی همه جانبه، اگر اهداف توسعه پایدار را شامل « مشارکت سازی»، « هویت بخشی»، « عدالت محوری»، « میراث بانی»، « رابطه گرائی» و « امنیت یابی» تعریف کنیم، بی تردید هر یک از بازیگران میدان توسعه اعم از دولت، جامعه، بخش خصوصی و سازمان‌های غیر دولتی در عرصه تصمیم سازی‌ها، سهم و نقش کارکردی متناسب با شان و نزول خود خواهند داشت. در میان این بازیگران اما، سازمان‌های غیر دولتی با توجه به جایگاه و میدان عمل فراگیر و گسترده‌ای که در محیط توسعه محلی، ملی و بین‌المللی دارند، اهمیت شایان توجهی یافته‌اند. سازمان‌های مردم‌نهاد را می‌توان بازوان قدرتمند جهت کمک به سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی و خصوصی دانست. کاهش دادن حجم کاری دستگاه‌ها، کمک به حقوق شهروندی و ایجاد نشاط اجتماعی در جامعه از جمله وظایفی اصلی سازمان‌های مردم‌نهاد است که با نظارت دقیق بر روند برنامه‌های این ارگان مردم‌نهاد می‌توان شاهد رشد و شکوفایی مدیریت شهری و توسعه پایدار نظام بود. با این حال، یکی از سازوکارهای شالوده‌ی در فرآیند توسعه پایدار تقویت سازمان‌های غیردولتی (NGO) است و هر جامعه‌ی که خواستار توسعه پایدار باشد، نمی‌تواند فعالیت سازمان‌های غیردولتی را نادیده بگیرد و در هیچ جامعه‌ی نمی‌توان بدون فراهم کردن زمینه‌های مناسب برای فعالیت سازمان‌های غیردولتی به سوی توسعه پایدار گام برداشت.

واژه‌های کلیدی: نهادهای خصوصی، سازمانهای مردم‌نهاد، سمن‌ها، NGO، مدیریت گردشگری، توسعه پایدار

۱- کارشناس ارشد تاریخ، سردبیر فصلنامه تاریخ پژوهی دانشگاه فردوسی مشهد، و عضو هیأت مدیره انجمن پارسه hossein.noee@gmail.com

۲- دانشجوی کارشناس ارشد تاریخ ایران باستان دانشگاه فردوسی مشهد و عضو انجمن پارسه دوستداران میراث فرهنگی